

# NIE OSTATNIA BITWA O PRĄD – UPADEK ELEKTROWNI I DALSZY WALKI O ENERGIĘ

**Przez ponad miesiąc Elektrownia Miejska na Powiślu produkowała i dostarczała powstańczej Warszawie energię elektryczną. Zniszczenie zakładu na początku września nie zakończyło jednak walki o prąd. W bitwie tej energetycy wykazywali się kompetencją i odwagą, a także pomysłowością i umiejętnością improwizowania.**

*Elektrownia służyła Warszawie podczas oblężenia w 1939 r. Po likwidacji zniszczeń funkcjonowała w czasie okupacji, a w Powstaniu była najważniejszym zakładem przemysłowym w polskich rękach, kadr powstańczych kronik filmowych. Fot. ze zbiorów Filmoteki Narodowej*

## **Najważniejszy powstańczy zakład**

Elektrownia Miejska w Warszawie została zdobyta w pierwszych dniach Powstania Warszawskiego przez oddział Wojskowej Służby Ochrony Powstania dowodzony przez kpt. Stanisława Skibniewskiego „Cubrynę” (1901–1958). Od samego początku było jasne, że jest kluczową wytwórnią w rękach powstańczych i obiektem przemysłowym dostarczającym prąd całej powstańczej infrastrukturze: władzom wojskowym, dowództwom i sztabom, administracji cywilnej, szpitalom, rusznikarniom, drukarniom, piekarniom, łączności... Dzięki jej pracy mogło funkcjonować radio powstańcze, a także możliwy był sprawny montaż reportaży filmowych zrealizowanych przez powstańcze ekipy operatorów, a następnie realne stało się codzienne wyświetlanie tego materiału w kinie „Palladium”. Elektrownia służyła też ludności cywilnej. Pracownik zakładu, spawacz strz. Antoni Nowakowski „Gryf” (1906–1993) wspominał, że jego znajomi, kiedy nagle gasło światło, starali się dojrzeć, czy na Elektrowni powiewa biało-czerwona flaga. Po upewnieniu się, że zakład jest w polskich rękach byli uspokojeni, wiedząc, że to chwilowa przerwa w dystrybucji. Spawacz pamiętał także serdeczne reakcje ludności cywilnej na spotkanie z pracownikami Elektrowni: „życzyli, byśmy się jak najdłużej utrzymali, bo oni zginą bez światła i energii elektrycznej”.

Elektrownia znajdowała się w polskich rękach przez miesiąc. **[Czytaj dalej...](#)**

[W związku ze zbliżającą się 81. rocznicą upadku Elektrowni Warszawskiej przypominamy Państwu artykuł opublikowany w 2022 roku na stronie internetowej Muzeum Powstania Warszawskiego.](#)

*Autor artykułu*

*Michał Tomasz Wójciuk*

*Dział Historyczny Muzeum Powstania Warszawskiego*

*Historyk i archiwista. Absolwent Instytutu Historii UMCS w Lublinie.*

*Autor ponad 30 publikacji naukowych i blisko 100 popularnonaukowych.*

*Współwykonawca kwerend i tekstów wykorzystanych na ekspozycjach stałych MPW i Muzeum Dulag  
121 w Pruszkowie oraz w ponad 20 wystawach czasowych w kraju i zagranicą. Konsultant książek i  
filmów.*

*Od 2013 r. fotografuje zjawiska optyczne na niebie.*

*Zdjęcie tytułowe ze zbiorów Filмотeki Narodowej*